

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou v právní věci

žalobce: **S. M.**
státní příslušnost: X
t. č. pobyt: X
zastoupen Mgr. Michalem Halvou, advokátem
se sídlem Vinohrady 45, 639 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2022, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2022, č. j. X, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.400 Kč k rukám jeho právního zástupce Mgr. Michala Halvy, advokáta, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce má v Česku manželku. Podal zde žádost o mezinárodní ochranu. Tu ovšem podle žalovaného mají projednat německé orgány. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný za této situace řádně zdůvodnil, proč nepřevzal odpovědnost za posouzení žalobcovy žádosti.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 12. 9. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 11. 2022, č. j. X („rozhodnutí žalovaného“), zastavil řízení o této

žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Posoudil ji v souladu s § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jako nepřipustnou. Státem příslušným k jejímu projednání je v souladu s nařízením Dublin III Spolková republika Německo.

3. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalobce přicestoval do Česka na základě krátkodobého německého víza č. X vydaného dne X (platného od X do X) na 90 dní. O mezinárodní ochranu žádá, protože v Rusku proti němu vedou trestní stíhání pro trestný čin diskreditace ruské armády. V rádiu se totiž vyjadřoval proti válce na Ukrajině. Při pohovoru žalobce také uvedl, že se mezi lety 2004 až 2012 věnoval motosportu a často proto navštěvoval Německo. Vlastnil tam i dům. Dlouhodobě tam ale nepobýval. V Německu má dobrou vízovou historii, proto si i nyní vyřídil německé vízum. Do Česka přicestoval za manželkou, která zde studuje a pracuje. V průběhu řízení žalobce požádal, aby Česko převzalo odpovědnost za posouzení jeho žádosti v souladu s čl. 17 nařízení Dublin III.
4. Žalovaný dospěl k závěru, že příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu má v souladu s čl. 12 nařízení Dublin III Německo. To následně svou příslušnost uznalo.
5. K čl. 17 žalovaný uvedl, že žalobce nemá k Česku žádné dlouhodobé kulturní vazby. V minulosti zde pobýval jenom krátkodobě za účelem koupi nemovitosti a turistického pobytu. Naopak Německo v minulosti pravidelně navštěvoval. Žalobce je soběstačný, vzdělaný a schopný se orientovat v cizím prostředí. Proti azylovému řízení v Německu nevznese žádné námitky. Na území Česka se nachází žalobcova manželka, které zde pobývá na základě uděleného povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, o jehož prodloužení žádá. V současné době lze však její pobyt považovat za dočasný.
6. Žalovaný odkázal na judikaturu, podle níž bude nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života cizince pouze dlouhodobý zákaz pobytu v Česku. Výjimkou by bylo, pokud by si zde cizinec vytvořil takové rodinné nebo osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem byla již nutnost odtud vycestovat. Z tohoto rozsudku také plyne, že samotné vycestování cizince nebrání jeho následné žádosti o pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71).
7. Obdobně v rozsudku ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010-57, Nejvyšší správní soud uvedl, že neudělením mezinárodní ochrany nedochází k porušení práva cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života. Nic mu totiž nebrání, aby toto své právo realizoval ve své vlasti. Podle žalovaného proto předání žalobce do Německa nebude znamenat nepřiměřený zásah do jeho práva na rodinný život. Jeho vycestování manželům neznemožní vzájemný kontakt. I v minulosti žili odděleně. Ani to, že žalobce v Česku vlastní nemovitost není důvodem pro převzetí odpovědnosti za posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný proto nenašel relevantní důvod pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

8. Žalobce nejprve uvádí důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu. Zmiňuje své bohaté lidskoprávní aktivity. V rádiu se několikrát veřejně vyjádřil proti válce na Ukrajině, což vedlo k jeho trestnímu stíhání.
9. Následně zdůrazňuje své vazby k Česku. Žije tu jeho žena V. Je s ní ve vztahu již 7 let. Z toho dva roky jsou manželé. V roce 2020 žalobce koupil dům v X, ve kterém jeho manželka bydlí. V. je X., pochází z X. Od září 2021 žije, studuje a pracuje v Česku. Manželé mají skvělé vztahy se sousedy. Žalobce se pokoušel tu získat oprávnění k pobytu za účelem sloučení rodiny. V únoru 2022 jej zastupitelský úřad v J. vyrozuměl, že jeho žádosti vyhověl. V důsledku války ale nakonec nedošlo k udělení víza. V březnu 2022 žalobce přicestoval do Česka v domněnání, že vízum dostane zde. Nedostal. S neúspěchem se setkala i jeho následná žádost o vízum strpění. Končila mu platnost jeho schengenského víza, proto vycestoval na K. Po měsíci se vrátil do Česka a po dalším měsíci opět odjel na K., odkud se vrátil na konci srpna 2022. Poté již požádal o mezinárodní ochranu. Během jeho pobytu na K. za ním manželka pravidelně cestovala.
10. Je sice pravdou, že pobyt žalobcovy manželky je z právního hlediska dočasný. Nic ale nenásvědčuje tomu, že by měla Česko opustit. V zemi jejího původu zuří válka. K Německu žádné vazby nemá.
11. Žalovaný ve svém rozhodnutí cituje několik rozsudků Nejvyššího správního soudu. Není však zřejmé, jaká je jejich relevance pro využití diskrečního oprávnění podle čl. 17 nařízení Dublin III. Žalobce považuje rozhodnutí žalovaného v tomto aspektu za nepřezkoumatelné. Z jeho odůvodnění neplyne, jakými úvahami se řídil.
12. Předání žalobce do Německa nepřiměřeně zasáhne to jeho rodinného a soukromého života. V minulosti s manželkou po určitou dobu nebyli spolu. To ovšem není důvodem, proč mu s ní bránit v kontaktu i do budoucna. Manželé se naopak snaží dělat všechno proto, aby spolu mohli zůstat. Žalobce nemá možnost získat pobytové oprávnění jiným způsobem.
13. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poukazuje na to, že příslušnost k posouzení žalobcovy žádosti má Německo. Žalovaný řádně posoudil i otázku případných systémových nedostatků, které ve vztahu k Německu neshledal. Ani žalobce v tomto ohledu ostatně ničeho nenamítá. Jediný žalobní bod se týká čl. 17 nařízení Dublin III. Žalovaný ovšem zdůvodnil, proč toto ustanovení v případě žalobce neaplikoval. Zopakoval, že žalobce v minulosti opakovaně pobýval v Německu, kde vlastnil i dům, zatímco v Česku se zdržoval pouze krátkodobě. Žalobce je soběstačný, vzdělaný a schopný se orientovat v cizím prostředí. Vůči azylovému řízení v Německu v průběhu správního řízení nic nenamítal. Jeho předání do Německa nebude nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného života. Se svou manželkou již dřív pobývali odděleně.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba. Včas. Dne 12. 12. 2022 krajský soud přiznal žalobě odkladný účinek. Ve věci pak rozhodl bez nařízení ústního jednání (§ 51 odst. 1 soudního řádu správního). Žalobce jeho nařízení sice požadoval. Ale krajský soud postupoval v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, který mu umožňuje zrušit napadené rozhodnutí bez jednání.
15. Žaloba je důvodná.

16. Žalobce nezpochybňuje příslušnost Německa k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Podstatou žaloby je námitka, že žalovaný nepřezkoumatelně zdůvodnil, proč se rozhodl nevyužít diskreční oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III.
17. Podle tohoto ustanovení se může každý členský stát EU rozhodnout, že posoudí žádost o mezinárodní ochranu, přestože podle kritérií stanovených nařízením Dublin III k tomu není příslušný. Jak již vyložil Soudní dvůr, toto ustanovení má diskreční povahu. A ponechává na uvážení každého členského státu, zda posoudí předloženou žádost o mezinárodní ochranu, ač k jejímu posouzení nemá příslušnost podle nařízení Dublin III (rozsudek ze dne 23. 1. 2019 ve věci C-661/17, *M. A. a další*, body 58-60). Tuto možnost nařízení Dublin III nijak nepodmiňuje. Každý – jinak nepříslušný – členský stát se může svrchovaně rozhodnout s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy, zda přijme žádost o mezinárodní ochranu k posouzení.
18. S ohledem na rozsah takto přiznané posuzovací pravomoci je podle Soudního dvora na dotčeném členském státu, aby určil, za jakých okolností si přeje využít možnost danou čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Soudní dvůr připomněl, že to odpovídá jeho judikatuře týkající se fakultativních ustanovení, podle které tato ustanovení přiznávají členským státům širokou posuzovací pravomoc (viz rozsudek ze dne 10. 12. 2013 ve věci C-394/12, *Abdullahi*, bod 57), a také s cílem čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III na zachování výsady členských států při výkonu práva na poskytnutí mezinárodní ochrany (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 7. 2018, ve věci C-213/17, *X.*, bod 61).
19. Členský stát tedy má široký prostor pro uvážení, zda se rozhodne využít svého oprávnění převzít příslušnost k posouzení žádosti, k níž jinak příslušný není. Čl. 17 nařízení Dublin III neobsahuje žádné omezení z hlediska důvodů použití, ani žádný neurčitý pojem (např. „případ hodný zvláštního zřetele“, srov. např. § 14 zákona o azylu). Oprávnění lze tedy využít s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. 1. 2019 ve věci C-661/17, *M. A. a další*), resp. jak uvádí bod 17 odůvodnění tohoto nařízení, prostor pro diskreční oprávnění vzniká zejména „z *humanitárních důvodů* a z *důvodů solidarity*, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny“.
20. Existence diskrečního oprávnění a širokého prostoru pro jeho využití však neznamená, že rozhodování žalovaného nemá žádné limity a že může rozhodovat libovolně. Úkolem soudu je v těchto případech přezkoumat, zda při práci s čl. 17 nařízení Dublin III nepřekročil meze svého uvážení či zda toto uvážení nezneužil (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikaturu tam citovanou). Soud tak posuzuje, zda správní rozhodnutí není svévolné, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku žalovaný zjistil řádným procesním postupem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, nebo usnesení ze dne 24. 3. 2014, č. j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Soudu přitom nepřísluší, aby nahrazoval správní uvážení žalovaného svým vlastním uvážením.
21. K aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III dále z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je namíste úvahu o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III ustanovení učinit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24). V citovaném

rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat. Přesto však mezi ně patří dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat. V první řadě jde o (1) *případy, ve kterých má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k Česku, resp. Česko má zvláštní zájem na jeho ochraně* (např. za prokázané služby státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou (2) *případy, ve kterých by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla*.

22. Typové situace, ve kterých přichází v úvahu aplikace diskrečního ustanovení, lze vyčíst také z bodu 17 odůvodnění nařízení Dublin III, podle kterého: „Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, *aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny* a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením.“ (důraz doplnil krajský soud).
23. Z uvedeného plyne, že *existence rodinných vazeb je relevantním důvodem pro zvážení možnosti převzetí odpovědnosti za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu* v souladu s čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. I samotné nařízení klade velký důraz na zachování rodinných vazeb. Jsou prvořadým kritériem pro určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (viz čl. 9 až 11 nařízení Dublin III). Relevantní jsou však pouze v případě, že se jedná o rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení, který je zároveň poživitelem nebo žadatelem o mezinárodní ochranu. Má-li však žadatel na území některého členského státu rodinného příslušníka, který zde pobývá na základě jiného právního titulu, pro učení příslušnosti podle nařízení Dublin III taková rodinná vazba nehraje žádnou roli. A jediná cesta, jak ji lze zohlednit, vede právě přes čl. 17 nařízení.
24. Žalobce již v rámci správního řízení žalovaného upozornil na to, že tu žije jeho manželka. A výslovně požadoval, aby Česko převzalo odpovědnost za posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tato skutečnost vyvolala potřebu, aby zvážil možnost aplikace čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Jedná se totiž o typický případ, ve kterém žadatel jednak má jistou vazbu k ČR a zároveň by důsledná aplikace kritérií příslušnosti mohla mít nežádoucí důsledky v podobě rozdělení rodiny.
25. Rozhodnutí žalovaného jistou úvahu ohledně čl. 17 nařízení Dublin III obsahuje. Tuto úvahu však krajský soud nepovažuje za dostatečnou, aby mohl řádně přezkoumat, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení a zda jeho rozhodnutí netrpí svévolí.
26. Žalovaný se zaměřil na posouzení otázky, zda by odjezd žalobce do Německa byl nepřiměřeným zásahem do jeho práva na soukromý a rodinný život. Poukazoval přitom zejména na to, že pobyt žalobcovy manželky v Česku je pouze dočasný, manželé i v minulosti žili odděleně a žalobcovo přemístění do Německa jim vzájemný kontakt neznemožní.
27. Tento přístup však krajský soud nepovažuje za správný. Pokud by totiž předání žalobce do Německa v souladu s nařízením Dublin III představovalo nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech, předání by vůbec nebylo možné realizovat. Jeho provedením by ČR porušila své

lidskoprávní závazky. *Případné použití diskrečního oprávnění pro nelze zužovat pouze na případy brozícího porušení práva žadatele na respektování soukromého a rodinného života.*

28. Žalobce má navíc pravdu, že *judikatura, na kterou žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí odkazuje, není v tomto případě vůbec přílehlavá.* Týká se totiž případů věcného posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, kde žalovaný mimo jiné posuzoval, zda by vycestování žadatele nebylo v rozporu s našimi mezinárodními závazky na poli § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu. Z této judikatury skutečně plyne, že nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života bude obvykle pouze dlouhodobý zákaz pobytu v Česku, resp. v Evropské unii. Jen výjimečně bude nepřiměřeným zásahem již samotná nutnost cizince vycestovat z ČR. Obecně totiž vycestování neúspěšného žadatele o mezinárodní ochranu z ČR tomuto cizinci neznemožňuje následně v zemi původu požádat o pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců.
29. To ale v případě žalobce neplatí. *Žalobce nyní nemá reálnou možnost vyřídit si jiné pobytové oprávnění, které by mu umožnilo setrvat v Česku s jeho manželkou.* Jak podrobně popsal ve své žalobě, dříve se pokoušel získat oprávnění k pobytu za účelem sloučení s ní. Jeho získání však překazila ruská invaze na Ukrajinu. Poté se žalobce snažil získat vízum za účelem strpění, což je v jeho situaci prakticky jediné oprávnění k pobytu, o které mohl žádat přímo na území Česka. Ale neuspěl. Nezbyla mu proto jiná možnost, než tu požádat o mezinárodní ochranu. Z objektivních důvodů, které v rámci řízení uváděl, se totiž nemohl vrátit do země původu.
30. Žalovaný ve svém rozhodnutí bez dalšího zdůvodnění konstatuje, že pobyt žalobcovy manželky v Česku lze považovat za dočasný. Krajskému soudu však není zřejmé, co konkrétně z této skutečnosti žalovaný dovozuje. Žádná další úvaha žalovaného na toto stručné konstatování nenavazuje. Navíc s tímto tvrzením ani nelze souhlasit. Je sice pravdou, že tu nežije dlouhou dobu. *Nic však nenasvědčuje tomu, že by měla Česko opustit.* Aktuálně žádá o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Vzhledem k tomu, že pochází z X na X, lze důvodně předpokládat, že i pokud by z jakéhokoli důvodu nebyla se svou žádostí úspěšná, měla by možnost v Česku zůstat kvůli válce (pravděpodobně buď na základě dočasné ochrany, víza strpění, případně doplňkové ochrany).
31. Stejně tak lze dát žalobci za pravdu i v tom, že není podstatné, že manželé v minulosti po určitou dobu žili odděleně. Jednalo se totiž pouze o přechodné období několika měsíců do doby, než žalobce vyřeší svůj pobyt v Česku. *Důležité naopak je, že do budoucna měli v úmyslu žít spolu.*
32. V případě žalobce tedy existují silné důvody ve prospěch využití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III. Jde o případ na pomezí obou skupin dublinských věcí, ve kterých by se podle výše citované judikatury měla v rozhodnutí žalovaného objevit úvaha o aplikaci čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, tj. případ, *ve kterém má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k Česku (má zde manželku), a ve kterém by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz bod 21 výše).*
33. Krajský soud samozřejmě žalovanému neukládá, aby definitivně převzal odpovědnost za posouzení žalobcovy žádosti. Pokud se ale žalovaný za daných okolností rozhodl své

diskreční oprávnění nevyužít, měl povinnost své rozhodnutí řádně zdůvodnit. To platí tím spíš, že se žalobce aplikace čl. 17 výslovně domáhal. Žalovaný ale tuto povinnost nesplnil. Zaměřil se pouze na otázku přiměřenosti dopadů přemístění žalobce do Německa. Pochopitelná a přezkoumatelná úvaha, ze které by bylo jasné, proč nebylo namíste využít diskreční ustanovení, v rozhodnutí žalovaného chybí. Krajský soud proto musel zrušit rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Z výše uvedených důvodů krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního. Proto soud výrokem I. tohoto rozsudku rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 soudního řádu správního) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 soudního řádu správního). V dalším řízení pak bude žalovaného vázat právní názor, který soud vyslovil v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).
35. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému (§ 60 odst. 1 soudního řádu správního). Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 3.400 Kč. Tuto částku tvoří odměna právního zástupce žalobce Mgr. Michala Halvy za jeden úkon právní služby – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu]. Tarifní hodnota úkonu činí 50.000 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto činí 3.100 Kč. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby ve výši 300 Kč. Zástupce žalobce soudu nedoložil, že by byl plátcem DPH, proto ji soud k jeho odměně nepřipočítával.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 4. ledna 2023

Martin Kopa, v. r.
samosoudce